

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **77439** (13) **C2**
(51) **МПК (2006)**
A01G 17/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС**
ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД**(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ ЩЕПЛЕНИХ ТА КОРЕНЕВЛАСНИХ САДЖАНЦІВ**

1

(21) 20040402791

(22) 15.04.2004

(24) 15.12.2006

(46) 15.12.2006, Бюл. №12, 2006р.

(72) Болгаров Костянтин Павлович, Лянный Олександр Дмитрович, Власов Вячеслав Всеволодович, Косой Юрій Степанович, Ніколаєв Анатолій Іванович, Петренко Світлана Олександрівна

(73) Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства ім.В.Є. Таїрова"

(56) Мишуренко А.Г., Красюк М.М. Виноградный питомник. - М.: ВО "Агропромиздат", 1987. - С. 252 - 257

SU A 1791969, 10.04.1995

2

UA A 36931, 16.04.2001

RU C1 2166440, 20.03.2000

RU C1 2056092, 20.03.1996

(57) Спосіб вирощування щеплених та кореневласних саджанців, який передбачає щеплення прищепи і підщепи, обробіток місця спайки, стратифікацію, висадку в контейнери, висадку в шкільку, **який відрізняється тим, що** саджанці висаджують в гільзи діаметром 30-35мм, що виготовлені з картону, захищеного парафіном, та заповнені поживним субстратом, причому головки щеп розміщують на 45-55мм над верхнім обрізом гільз, а місце спайки ізолюють поліетиленовою плівкою.

Винахід відноситься до сільського господарства, а саме розсадництва, для вирощування виноградних та плодкових саджанців.

Найближчим технічним рішенням обрано спосіб вирощування вегетуючих саджанців, який передбачає щеплення чубуків, стратифікацію їх, гартування, висадку в поліетиленові трубки або стакани з субстратом. Діаметр трубок складає 5-6см, а висота - 20-25см. Перед посадкою саджанців на постійне місце здійснюється видалення поліетиленових трубок чи стаканів і порослі на прищепі [Мишуренко А.Г., Красюк М.М. Виноградный питомник. - М.: ВО «Агропромиздат», 1987. - С. 252 – 257].

Недоліком відомого способу є те, що посадка щеп в поліетиленові трубки здійснюється після стратифікації, утворені корені при пересадці пошкоджуються, а при посадці саджанців на постійну основу зі зняттям поліетиленового мішка порушується коренева система і разом з цим і приживлення рослин.

В основу винаходу поставлене завдання вдосконалити спосіб щеплених та кореневласних саджанців, шляхом посадки їх в спеціальні гільзи на живильний субстрат і використання поліетиленової плівки для захисту місця щеплення, забезпечується високий вихід стандартних саджанців і покращується їх якість.

Технічний результат винаходу виражається в покращенні процесів калюсо- і коренеутворення на стадії стратифікації в гільзах і глибинному розвитку кореневої системи саджанців.

Поставлене завдання виконується тим, що в спосіб вирощування щеплених та кореневласних саджанців, який передбачає щеплення прищепи і підщепи, обробіток місця спайки, стратифікацію, висадку в контейнери, висадку в шкільку, згідно з винаходом саджанці висаджують в гільзи, заповнені поживним субстратом, головки щеп розміщують на 45-55мм над верхнім обрізом гільз, місце спайки ізолюють поліетиленовою плівкою, а гільзи діаметром 30-35мм виготовляють з картону захищеного парафіном.

Гільзи є носіями субстрату

Використання живильного субстрату в гільзі на етапі стратифікації та загартування щеп забезпечує ранній розвиток коренів, а також прискорює зростання прищепи з підщепою. Адаптація до навколишнього середовища проходить в регульованих умовах.

Розміщення головки щепи на 45-55мм над верхнім обрізом гільз, а п'ятки щеп на 120-150мм від нижнього обрізу гільз дозволяє виконати правильно глибину садіння саджанців та забезпечити розвиток кореневої системи в більш глибоких шарах ґрунту. Саме цим не порушується режим воло-

(13) **C2**(11) **77439**(19) **UA**

гості та забезпечення рослин поживними речовинами.

Використання поліетиленової плівки забезпечує дихальні процеси їх клітин та захист зрізів і калюсу від підсихання, а також відбувається краще світлове загартування калюсу та зростання компонентів щеплення.

Гільзи діаметром 30-35мм і з об'ємом поживного субстрату 350-400см³ дозволяють забезпечити живлення щеп до їх садіння у плантацію протягом 50-60 діб, а також попереджують розвиток росяних коренів та підщепної порослі.

Парафінування гільз захищає їх від руйнування у вологому середовищі до висаджування на постійне місце на виноградник або в шкілку. Гільза екологічна завдяки роботі нафтових та целюлозних бактерій ґрунту, які утилізують її за 2-3 роки.

Спосіб здійснюється таким чином. Щеплення підщепних і прищепних чубуків здійснюють напіва-автоматом "Омега-Стар". Ізолювання зрізів щеп проводять поліетиленовою плівкою. Щепи вкла-

дають в фіксований пристрій для упаковки в картонні гільзи діаметром 30-35мм, де "головки" щеп розміщуються на 45-55мм над верхнім обрізом гільз. Гільзи з допомогою дозатора заповнюються поживним субстратом в об'ємі 350-400см³, вкладаються в каркаси по 50 штук і направляються в камеру стратифікації. Через 10-12 діб щепи розміщують в сухе, добре освітлене приміщення, з температурою повітря 20-22°C. В цих умовах через 10-15 діб на щепі виростає добре розвинутий зелений пагін і коренева система. Через 35-40 діб щепи дають приріст довжиною 20-30см. В цьому стані в термін з 15 травня по 15 червня рослини висаджують на постійне місце на виноградник або в шкілку. Садіння саджанців проводять під гідробур.

Аналогічно здійснюється спосіб вирощування кореневласних саджанців. При цьому верхнє вічко підщепи розміщують на відстані 45-55мм над верхнім обрізом гільз.

Таблиця

Приклади здійснення способу вирощування щеплених та кореневласних саджанців

Назва операцій	Приклад 1	Приклад 2	Приклад 3	Приклад 4	Приклад 5
Розміщення головки щеп над гільзою, мм	35	45	50	55	65
Діаметр гільзи, заповненої поживним субстратом, мм	25	30	32	35	45
Висновок	Проростають корені на прищепі, об'єм субстрату не забезпечує розвиток щеп поживними речовинами на протязі 50-60 діб, пригнічення саджанців	Висока ступінь зростання компонентів щеп. Ранній розвиток коренів на стадії стратифікації, виключення катаровки. Глибинний розвиток кореневої системи саджанців. Підвищена морозо- і посухостійкість рослин			Мілке розташування кореневої системи. Не технологічно при закладці саджанців під гідробур

Таким чином, запропонований спосіб технологічний і вписується в технологію виробництва щеп винограду і плодових культур.

Спосіб вирощування щеплених і кореневласних саджанців досліджений на дослідних ділянках Центру клонової селекції на технічних і столових сортах винограду і плодових культур. Протягом 2002-2004р. вирощено 2,5тис. саджанців.